Falikárpit - Proserpina és Ascalaphus

Textil- és viseletgyűjtemény

Leltári szám:	67.833.1
Készítés ideje:	1700 körül
Készítés helye:	Brüsszel
Anyag:	gyapjú; selyem
Technika:	gobelin technikával szövött
Méretek:	magasság: 346 cm szélesség: 321,5 cm sűrűség (felvető): 7-8 / cm

A kárpit valószínűleg egy Ceres történetét ábrázoló sorozat darabja. Az Ovidius által megörökített történet szerint Dis, az alvilág ura elrabolja Jupiter és Ceres lányát, Proserpinát és az alvilági birodalmába viszi (vö.: *Átváltozások*, V. 341–571.). Anyja fájdalmában az egész földet felkutatja utána, s megtudva hollétét Jupiter segítségét kéri visszaszerzéséhez. Ehhez Jupiter hozzá is járul, ha a lány nem evett még a holtak eledeléből. Ascalaphus azonban látta, hogy egy gránátalmából "hét magvat kiemelve ajka közé befogadta". Így "elállta gonosz vádjával a lány hazatértét" (Devecseri Gábor ford.). Ezt megbosszulva Ceres bagollyá változtatja Ascalaphust.

A kárpiton francia kert előterében két társnője között Proserpina áll gránátalmával a kezében. Jobbra a fa mögött leselkedik Ascalaphus. Ugyanez a parkábrázolás látható egy játszadozó puttókat ábrázoló, Simon Bouwens antwerpeni műkereskedő védjegyével jelzett, 1650 körüli kárpiton (Provinciaal Museum Het Sterckshof, Antwerpen-Deurne - ld.: Erik Duverger: *Antwerp Tapestries of the Seventeenth Century*. In: Connoisseur, April 1977, 274–287:276., 1–3. kép), az itt bemutatott kárpit bordűrje és a részletkidolgozás azonban közelebb áll a korabeli brüsszeli munkákhoz.

Azonos kompozíciójú, de más bordűrrel megszőtt kárpit található egy skóciai magángyűjteményben (Margaret Swain szíves közlése).

Egy 1925 körüli fényképfelvétel tanúsága szerint a kárpit egykor gróf Andrássy Gyula (1860–1929) tulajdonában volt, jelenleg ismeretlen helyen lévő párdarabjával együtt, melynek témája: Cyane, a szicília forrásnimfa átadja Proserpina övét a leányát kereső Cerésznek.

Irodalom

- Szerk.: Szilágyi András, Péter Márta: *Barokk és rokokó. Az európai iparművészet stíluskorszakai*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1990. - Nr. 6.45. (László Emőke)
- fényképész: László Emőke, Wagner Richárd: *Képes kárpitok az Iparművészeti Múzeum gyűjteményében. I. 17-18. századi kárpitok*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1987. - Nr. 12.
- László Emőke: *Flamand és francia kárpitok Magyarországon*. Corvina Kiadó, Budapest, 1980. - Nr. 55.

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum